

การพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

จันทกานต์ พันเลียว¹

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 2) เพื่อพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ วัตถุประสงค์ที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และวัตถุประสงค์ที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบ และชุดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 173 คน ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชากรทั้งหมด (Purposive sampling) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ และนำเสนอมาเปรียบเทียบก่อนจัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โปรแกรม WEB OPAC และ SE-ED E-Library และอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โปรแกรม CU-eLibrary และTDC เนื่องจากส่วนใหญ่ของนักศึกษาไม่คุ้นเคยกับโปรแกรมและไม่ทราบว่าโปรแกรมดังกล่าว จึงขาดทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหาสารสนเทศ และส่วนใหญ่ใช้เวลาในการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ 20 นาทีขึ้นไป นักศึกษาจึงอยากให้มีการจัดอบรมการใช้งานโปรแกรมดังกล่าว 2. พัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา พบว่า ก่อนเรียนนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 43.58 หลังจากรับการพัฒนาโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 83.27 โดยผู้สอนใช้แนวทางการจัดกิจกรรมเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละโปรแกรมผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รวมถึงการฝึกปฏิบัติการสืบค้นสารสนเทศในแต่ละโปรแกรม เพื่อค้นหาสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ

คำสำคัญ: ทักษะการสืบค้นสารสนเทศ, โปรแกรมค้นหา, สารสนเทศ

(Received: 5 March 2026; Revised: 15 June 2026; Accepted: 25 June 2026)

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ Email: najuntakan@gmail.com

**The Development of Information Retrieval Skills Using Search Engines for Academic Research
Among Students of the Faculty of Humanities and Social Sciences at Sisaket Rajabhat University**

Juntakan Panleow¹

Abstract

The objectives of this research are (1) investigate students' information retrieval practices using search programs for academic research and (2) develop their skills in information retrieval at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University. The sample consisted of 173 third-year undergraduate students, selected through purposive sampling. Data were collected using questionnaires, tests, and learning activities, and analyzed using percentages and pre- and post-activity score comparisons.

The results revealed that students had moderate skills in using programs such as WEB OPAC and SE-ED E-Library, but low skills in CU-eLibrary and TDC, mainly due to unfamiliarity with these programs. Most students spent over 20 minutes retrieving information, indicating a need for training. After participating in the skill-development activities, students' average information retrieval scores increased from 43.58% to 83.27%. The learner-centered activities emphasized hands-on practice with each program through the university's Library and Information Technology Services website, enabling students to efficiently locate information to meet their research needs.

Keywords: Information retrieval skills, Search program, Information

¹Bachelor of Arts Program in Thai Language for Communication Faculty of Humanities and Social Sciences at Sisaket Rajabhat University Email: najuntakan@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันสารสนเทศได้เข้ามาเป็นส่วนส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน รวมถึงวัยชราหรือผู้สูงอายุ และปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ได้มีการจัดเก็บในฐานข้อมูลรูปแบบของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงกับระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถสืบค้นสารสนเทศเหล่านั้นทางอินเทอร์เน็ตได้ (Ratsmeerot & Chanprasert, 2017) ประกอบกับปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการขับเคลื่อนให้เกิดสังคม ฐานความรู้การที่จะพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้จำเป็นต้องเริ่มต้นที่ตัวบุคคล โดยการปรับระบบของการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแสวงหาและเข้าถึงสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ ในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่ต้องมีการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน จะต้องมีความรู้และทักษะความเข้าใจในการเข้าใช้ จึงจะสามารถนำเอาข้อมูลที่ค้นได้ จากอินเทอร์เน็ตมาใช้ได้เต็มที่และเกิดประโยชน์ต่อตัวผู้ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศบนเวปไซด์ไวด์เว็บ (Stefan, 2010) เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใช้จะต้องมีความรู้และความเข้าใจในการใช้อย่างดีเพราะจะช่วยให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการ และส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักศึกษาที่ต้องใช้สารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการวิจัย (Pantakua, 2008)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีการจัดการเรียนการสอนโดยมีรายวิชาการสอนที่ต้องใช้การสืบค้นสารสนเทศเพื่อหาข้อมูลในการเรียนในรายวิชาวิจัย โดยระดับชั้นปีที่ 3 ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเพื่อทำการวิจัย เพื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งทางห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูลที่หลากหลาย แต่ฐานข้อมูลที่สนับสนุนการสืบค้นสารสนเทศเพื่อหาข้อมูลในการเรียนในรายวิชาวิจัย มีดังต่อไปนี้ 1. WEB OPAC 2. CU-eLibrary 3. SE-ED E-Library และ 4. TDC แหล่งสืบค้นดังกล่าวมานี้ เป็นการเสริมทักษะการสืบค้นโดยใช้โปรแกรม แต่ปัญหาที่ผู้วิจัยได้สำรวจ คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้าใช้โปรแกรม และยังไม่มีการอบรมการใช้โปรแกรมดังกล่าว

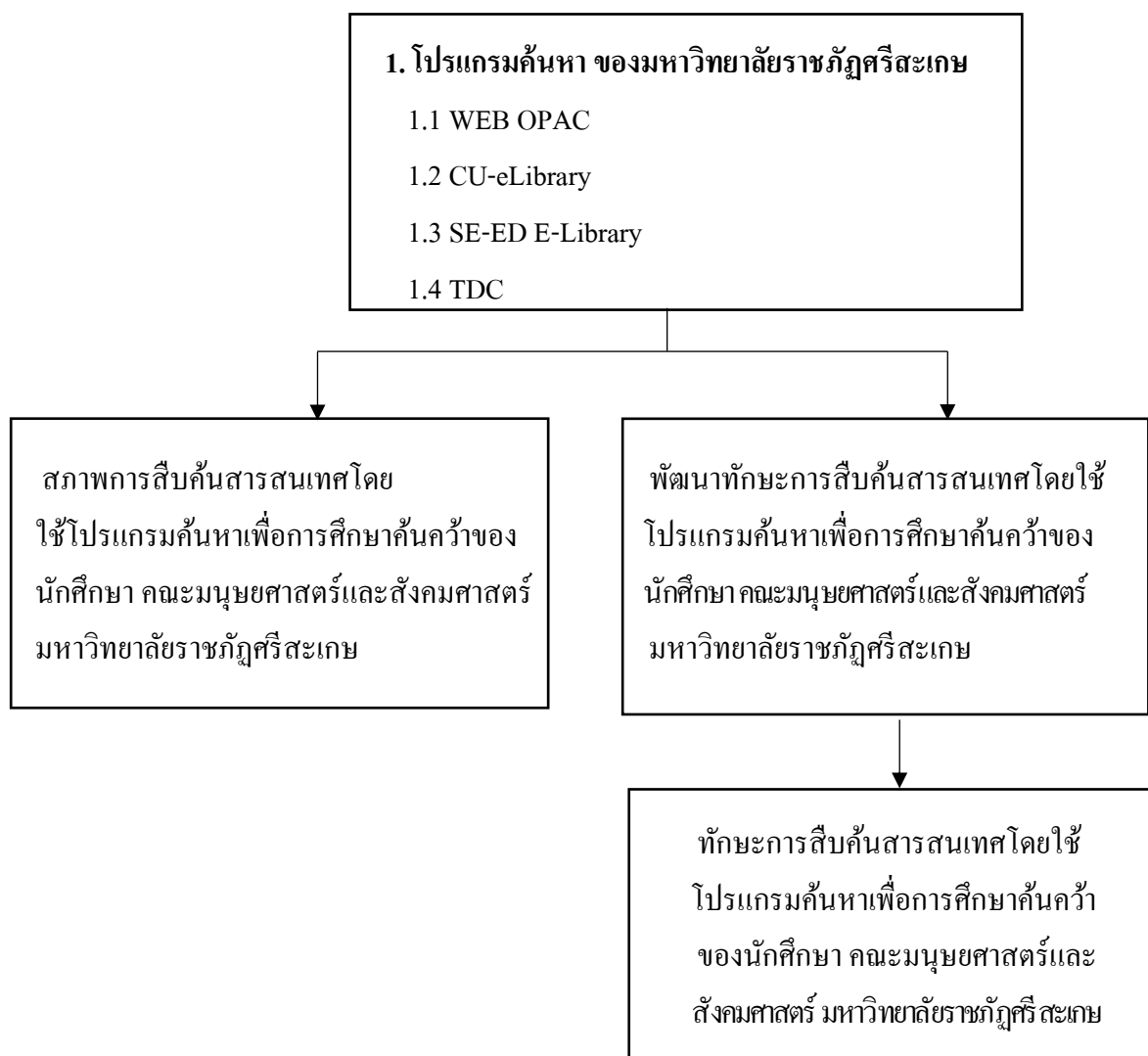
จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การสืบค้นสารสนเทศมีความสำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา การสืบค้นสารสนเทศโดยใช้แหล่งสืบค้นที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นโปรแกรมค้นหา การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ การใช้กลยุทธ์การสืบค้น นักศึกษาที่ใช้ในการสามารถสืบค้นสารสนเทศที่ด้านการวิจัย สามารถในการสืบค้นสารสนเทศมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษา รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากความสำคัญ ดังกล่าวผู้วิจัย จึงสนใจที่จะการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและเป็นแนวทางให้กับนักศึกษาคนอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. เพื่อพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเชิงปริมาณ โดยมีขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ปีการศึกษา 2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชากรทั้งหมด (Purposive sampling) จำนวน 173 คน

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้แก่ แบบสอบถามเรื่อง สภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้แก่

2.2.1 แบบทดสอบก่อน (Pre-test) การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ก่อนที่จะเข้าสู่กิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย

2.2.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ได้แก่

- 1) WEB OPAC
- 2) CU-eLibrary
- 3) SE-ED E-Library
- 4) TDC

2.2.3 แบบทดสอบหลัง (Post-test) การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้หลังการจัด

กิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย และเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อที่จะวัดว่าผู้เรียนมีทักษะความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม

2.3 นำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ได้ดำเนินแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหา หากค่า IOC และความชัดเจนของเนื้อหา ผลรวมค่าเฉลี่ยของ $IOC = 0.92$

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบทดสอบตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามและแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ และลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมสำหรับพิจารณาจากโครงการวิจัยในมนุษย์ และได้หนังสือรับรองจริยธรรม เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2568 เลขที่ HE682001 จากสำนักงานคณะกรรมการการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

2. ศึกษาบริบทของนักศึกษาโดยการสอบถามกับ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และคณาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาเกี่ยวกับบริบทของนักศึกษา เพื่อการประสานงานกับนักศึกษาและสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับนักศึกษา

3. ผู้วิจัยชี้แจงให้ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม แล้วแจกแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

4. ผู้ศึกษาเก็บแบบสอบถามจากประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล ในวัตถุประสงค์ที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

1. ผู้ศึกษาติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนและประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้จะมีการทดสอบก่อน (Pre-test) การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

2. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา โดยใช้โปรแกรมค้นหา ได้แก่

2.1 WEB OPAC

2.2 CU-eLibrary

2.3 SE-ED E-Library

2.4 TDC

3. หลังจากนักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา และมีการทดสอบหลัง (Post-test) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาหลังได้รับการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

4. ผู้วิจัยบันทึกผลการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาต่อไป

4. การจัดการกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีการจัดการกระทำข้อมูลหลังจากการเก็บข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถามวัตถุประสงค์ที่ 1 สภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษว่าข้อมูลสมบูรณ์หรือไม่ เพื่อนำไปวิเคราะห์ใช้สถิติ ร้อยละ

4.2 ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ 2 พัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในการจัดกิจกรรม อาทิ การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรม และทดสอบหลังการจัดกิจกรรม ผู้เรียนได้เข้าร่วมครบทั้ง 3 ส่วนถือว่าข้อมูลสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ใช้สถิติ ร้อยละ และนำเสนอมาเปรียบเทียบก่อนการจัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1 สภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ สรุปได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 173 คน

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 79.20 และกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80

เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10 สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20 สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 สาขาวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30 และ สาขาวิชานิติศาสตร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

เมื่อจำแนกตามรายชื่อ ข้อที่ 1 นักศึกษาทราบหรือไม่ว่าโปรแกรมค้นหาคืออะไร พบว่า นักศึกษาทราบ จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90 ไม่ทราบ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10

ข้อที่ 2 นักศึกษาเคยใช้โปรแกรมค้นหา ต่อไปนี้ ในการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักศึกษาเคยใช้โปรแกรมค้นหา WEB OPAC จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60 CU-eLibrary จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 TDC จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 และ SE-ED E-Library จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80

ข้อที่ 3 นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหา WEB OPAC เพื่อการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับใด พบว่า นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหา WEB OPAC อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 มาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 ปานกลาง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 น้อย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20 และน้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00

ข้อที่ 4 นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหา CU-eLibrary เพื่อการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับใด พบว่า นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหา CU-eLibrary อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 คน

คิดเป็นร้อยละ 0.60 มาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 ปานกลาง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 น้อย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 และน้อยที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30

ข้อที่ 5 นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหา TDC เพื่อการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับใด พบว่า นักศึกษามีทักษะในการใช้งาน โปรแกรมค้นหา TDC อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 มาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 ปานกลาง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 37.60 น้อย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 และน้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50

ข้อที่ 6 นักศึกษามีทักษะในการใช้งาน โปรแกรมค้นหา SE-ED E-Library เพื่อการศึกษาค้นคว้า อยู่ในระดับใด พบว่า นักศึกษามีทักษะในการใช้งาน โปรแกรมค้นหา SE-ED E-Library อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 มาก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 ปานกลาง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 น้อย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 และน้อยที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ข้อที่ 7 นักศึกษาทราบหรือไม่ว่าโปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นโปรแกรมค้นหาแบบใด พบว่า นักศึกษา ทราบ คือโปรแกรมค้นหาข้อมูล จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 65.90 โปรแกรมค้นหางานวิจัย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 โปรแกรมค้นหาบทความ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 โปรแกรมค้นหาหนังสือ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20 โปรแกรมค้นหาแบบอื่นๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 และไม่ทราบ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60

ข้อที่ 8 นักศึกษาเรียนรู้วิธีการใช้งานโปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้า ได้อย่างไรพบว่า นักศึกษา ยังไม่เคยเรียนรู้ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 เรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 เรียนรู้จากอาจารย์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 เรียนรู้จากเพื่อนแนะนำ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 เรียนรู้จากการอบรม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 และอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60

ข้อที่ 9 นักศึกษาใช้เวลาในการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการเท่าใด พบว่า นักศึกษาใช้เวลาในการค้นหาสารสนเทศ 1-5 นาที จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40 5-10 นาที จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 10-20 นาที จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และ 20 นาทีขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00

ข้อที่ 10 นักศึกษาใช้งานโปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าบ่อยเพียงใด พบว่า นักศึกษาใช้งานโปรแกรมค้นหา 1 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 มากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 และไม่เคยค้นหา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

นักศึกษาอยากให้มีการจัดอบรมการใช้งาน โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

1.2 พัฒนาศักยภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ส่วนที่ 1 แบบทดสอบก่อน (Pre-test) ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบก่อน (Pre-test) พบว่า นักศึกษาตอบแบบทดสอบก่อนได้รับการพัฒนาศักยภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา จำนวน 173 คน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 43.58 คะแนนเฉลี่ยยังไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า

1. ข้อใดเป็นสัญลักษณ์ของ CU-eLibrary นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00
2. CU-eLibrary มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้ที่เล่ม นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30
3. WEB OPAC มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือต่อได้สูงสุดกี่ ครั้ง นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20
4. SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้ที่เล่ม นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00
5. TDC นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดได้สูงสุดกี่ชื่อเรื่อง (ถ้าใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ) นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00
6. CU-eLibrary มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้กี่วัน นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 62.10
7. WEB OPAC (Renew) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือต่อ (Renew) ได้ครั้งละกี่วัน นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 59.80
8. SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้กี่วัน นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20
9. จากภาพที่ 1 คือขั้นตอนใดของ CU-eLibrary นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 55.70
10. จากภาพที่ 1 หากต้องการดูตัวอย่างหนังสือต้องกดที่หมายเลขใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40
11. หากนักศึกษาต้องการสมัครสมาชิก SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ต้องสมัครอย่างไร นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70
12. จากภาพ คือขั้นตอนใดของ SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10

13. จากภาพ คือขั้นตอนใดของ SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30

14. จากภาพ คือขั้นตอนใดของ SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30

15. หากต้องการหนังสือในห้องสมุดต้องเข้าใช้งานที่ฐานข้อมูลใดถึงจะค้นหาหนังสือได้อย่างรวดเร็ว นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90

16. หากต้องการดาวน์โหลดงานวิจัยจาก TDC โดยไม่ต้องสมัครสมาชิกต้องทำอย่างไร นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20

17. TDC ย่อมาจากคำใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90

18. จากภาพเป็นการสืบค้นแบบใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40

19. TDC คืออะไร นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70

20. เว็บไซต์ของ TDC คือข้อใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30

ส่วนที่ 2 จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษา
คั่นกว่าของนักศึกษา ได้แก่ 1. WEB OPAC 2. CU-eLibrary 3. SE-ED E-Library 4. TDC

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบหลัง (Post-test) ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบหลัง (Post-test) พบว่า
นักศึกษาตอบแบบทดสอบหลังได้รับการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาคั่นกว่าของนักศึกษา จำนวน 173 คน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.27 คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า

1. ข้อใดเป็นสัญลักษณ์ของ CU-eLibrary นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

2. CU-eLibrary มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้ที่เล่ม นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50

3. WEB OPAC มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือต่อได้สูงสุดกี่ครั้ง นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 60.80

4. SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้ที่เล่ม นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 83.50

5. TDC นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดได้สูงสุดกี่เรื่อง (ถ้าใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ) นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 83.50

6. CU-eLibrary มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้กี่วัน นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00

7. WEB OPAC (Renew) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือต่อ (Renew) ได้ครั้งละกี่วัน นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 84.70

8. SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาสามารถยืมหนังสือได้กี่วัน นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50

9. จากภาพที่ 1 คือขั้นตอนใดของ CU-eLibrary นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 85.20

10. จากภาพที่ 1 หากต้องการดูตัวอย่างหนังสือต้องกดที่หมายเลขใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 84.70

11. หากนักศึกษาต้องการสมัครสมาชิก SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ต้องสมัครอย่างไร นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 84.10

12. จากภาพ คือขั้นตอนใดของ SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 85.80

13. จากภาพ คือขั้นตอนใดของ SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70

14. จากภาพ คือขั้นตอนใดของ SE-ED E-Library มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 83.50

15. หากต้องการหนังสือในห้องสมุดต้องเข้าใช้งานที่ฐานข้อมูลใดถึงจะค้นหาหนังสือได้อย่างรวดเร็ว นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 78.40

16. หากต้องการดาวน์โหลดงานวิจัยจาก TDC โดยไม่ต้องสมัครสมาชิกต้องทำอย่างไร นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 86.40

17. TDC ย่อมาจากคำใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 85.20

18. จากภาพเป็นการสืบค้นแบบใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 75.60

19. TDC คืออะไร นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70

20. เว็บไซต์ของ TDC คือชื่อใด นักศึกษาที่ตอบถูกจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 83.50

สรุปผลการวิจัย จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า ทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาเพิ่มขึ้น ก่อนเรียนนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 43.58 หลังจากรับการพัฒนาโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา หลังเรียนนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 83.27

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาทราบว่าโปรแกรมค้นหาคืออะไร นักศึกษาเคยใช้โปรแกรมค้นหาในการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้ามากที่สุด ได้แก่ WEB OPAC เนื่องจากนักศึกษาค้นเคยและใช้โปรแกรม WEB OPAC เพื่อค้นหาหนังสือในห้องสมุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pitithanabodee et al. (2021) บทความเรื่อง พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ค้นหาสิ่งพิมพ์โดยใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (OPAC) โดยสืบค้นจากเมนูชื่อเรื่อง (Title) ของเอกสารที่ต้องการผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในห้องสมุดและสมาร์ตโฟนของตนเอง

นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โปรแกรม WEB OPAC และ SE-ED E-Library และอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โปรแกรม CU-eLibrary และTDC เนื่องจากส่วนใหญ่ นักศึกษาไม่คุ้นเคยกับโปรแกรมและไม่ทราบว่าโปรแกรมดังกล่าว จึงขาดทักษะในการ ใช้งานโปรแกรมค้นหาสารสนเทศดังกล่าว และนักศึกษามากกว่าครึ่งใช้ Google ในการสืบค้นสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lumdee (2013) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่า สำหรับการประเมินทักษะการใช้โปรแกรมค้นหาของนักศึกษา มีจำนวน 222 คน หรือร้อยละ 64.35 ได้ประเมินว่าตนมีทักษะระดับปานกลางเท่านั้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ratsmeerot and Chanprasert (2017) บทความเรื่อง การสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมค้นหาเพียงโปรแกรมเดียว คือ Google

นักศึกษามากกว่าครึ่งทราบว่าโปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษา ค้นคว้า เป็นโปรแกรมค้นหาข้อมูล เนื่องจากนักศึกษาต้องการใช้โปรแกรมค้นหาสารสนเทศจึงทราบว่าโปรแกรมใดที่สามารถค้นหาสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ดังนั้นจึงทราบว่าแต่ละ โปรแกรมค้นหาสารสนเทศผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lumdee (2013) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่า ความเข้าใจของนักศึกษาที่ทราบว่าโปรแกรมค้นหาที่ตนใช้อยู่เป็นแบบใด

นักศึกษามากกว่าครึ่งยังไม่เคยเรียนรู้วิธีการใช้งานโปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษา ค้นคว้า แต่พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามากกว่าครึ่งขาดทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าอย่างเป็นระบบและมักใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาจึงมีความต้องการให้ทาง

มหาวิทยาลัยจัดอบรมการใช้งานโปรแกรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ratsmeerot and Chanprasert (2017) บทความเรื่อง การสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหา ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศจากการเข้ารับการอบรมมีสัดส่วนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.9 เท่านั้น

นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ 20 นาทีขึ้นไป และใช้งานโปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้า 1 ครั้ง/สัปดาห์ เนื่องจากไม่ทราบวิธีการสืบค้นสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการ หรือไม่ทราบวิธีการสืบค้นข้อมูลที่ได้ผลลัพธ์อย่างรวดเร็ว จึงทำให้นักศึกษาใช้งานโปรแกรมค้นหาข้อมูลน้อยครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ratsmeerot and Chanprasert (2017) บทความเรื่อง การสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่ใช้สืบค้นข้อมูลแต่ละครั้ง พบว่านักศึกษามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยมากกว่า 20 นาที (ร้อยละ 35.5) รองลงมาคือ 16-20 นาที (ร้อยละ 22.1) และ 6-10 นาที น้อยที่สุด (ร้อยละ 12.2)

2. พัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาเพิ่มขึ้น ก่อนเรียนนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 43.58 หลังได้รับการพัฒนาโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา หลังเรียนนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 83.27 โดยผู้สอนใช้แนวทางการจัดกิจกรรมเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละโปรแกรมผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รวมถึงการฝึกปฏิบัติการสืบค้นสารสนเทศในแต่ละโปรแกรม เพื่อค้นหาสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Manoratsakul (2025) บทความเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศและการจัดชั้นหนังสือของนักศึกษาในรายวิชาห้องสมุดดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ แต่ยังขาด

การนำข้อมูลไปใช้ในห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อนำข้อมูลไปใช้จัดการอบรม ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักศึกษา ดังนั้นควรมีการส่งเสริม ทักษะ ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศในรูปแบบสร้างเป็นดิจิทัล วิดีทัศน์ให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาที่ทางมหาวิทยาลัยจัดหาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาในรูปแบบสื่อออนไลน์ หรือการผลิตสื่อดิจิทัล

References

- Lumdee, N. (2013). Search engine usage skill study of Ratchaphruek College's student. *Phranakhon Rajabhat Research Journal : Humanities and Social Sciences*, 8(2), 38-48. [In Thai]
- Manoratsakul, S. (2025). A study of academic achievement in information resource searching and bookshelf organizing of students in the digital library and learning innovation course, Office of Academic Resources, Prince of Songkla University. *T.L.A. Research Journal*, 18(2), 201-213. [In Thai]
- Pantakua, N. (2008). *Factors affecting internet information searching of high-school student in the Bang Kapi area*. [Master's thesis]. Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Pitithanabodee, N., Luengsakri, N., Mayou, K., & Suttiwong, T. (2021). Information seeking behavior in conducting assignments of Chinese major students at Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. *T.L.A. Research Journal*, 14(1), 1-19. [In Thai]
- Ratsmeerot, P., & Chanprasert, S. (2017). Information searching using search engine undergraduates students of Khon Kaen University. *KKU Research Journal (Graduate study)*, 17(1), 105-113. [In Thai]
- Stefan, B., Charles, La. C., & Gordon, V. C. (2010). *Information retrieval: Implementing search engine [Internet]*. <http://iss.ndl.go.jp/books/R100000002- I023910788-00>